Talousvaliokunta 07.09.2026

Asia: HE 70/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Alueidenkäyttölaki ja siihen liittyvien lakien muuttaminen

Bioenergia ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Yleiset kommentit

Bioenergia ry pitää YVA-menettelyn ja kaavoituksen yhteensovittamista hyvänä kehityksenä. On paikallaan, että esimerkiksi YVA-selostus voidaan tarvittaessa asettaa nähtäville samanaikaisesti kaavaehdotuksen kanssa, mikä voi parantaa prosessin selkeyttä ja vähentää päällekkäisyyttä.

Laki ei saisi lisätä tulkintaepävarmuutta ja heikentää hankkeiden ennakoitavuutta. Onko esimerkiksi YVA:n ja kaavoituksen yhteismenettely jatkossa pakollinen vai vapaaehtoinen, ja voiko hankkeita jatkossakin toteuttaa nykyisellä tavalla, jossa YVA ja kaavoitus ovat erillisiä mutta ajallisesti yhteensovitettuja? Kun kumotaan merkittävä osa nykyisestä asetussääntelystä ja osa sääntelystä siirtyy alueidenkäyttölakiin tai jää yleisemmälle tasolle, niin tämän ei saisi johtaa säännösten erilaiseen soveltamiseen, mikä heikentää ennakoitavuutta investointien kannalta.

Bioenergia ry painottaa, että lupaprosessien pidentymiseen ja monimutkaistumiseen entisestään ei ole varaa. Alueidenkäyttölaki turvaa kunnallista kaavoitusmonopolia ja päätösvallan tulee säilyä kunnilla. Tämän tulee näkyä myös asetustasolla. YVA:n ja kaavoituksen parempi yhteensovittaminen edellyttää selkeää työnjakoa kuntien ja valtion viranomaisten välillä, riittävän tarkkaa sääntelyä sekä joustavuutta hankkeiden kehittämisessä.

Bioenergia ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.bioenergia.fi

Pykäläkohtaiset kommentit

1 § - Maakuntakaavan kaavaselostus

Ympäristölupaa vaativien hankkeiden kannalta ongelmallisia ovat informatiiviset ja kuvailevat luonto-, maisema- ja virkistyskäyttöarvoihin liittyvät kaavamerkinnät ja -määräykset, jotka ovat monesti omiaan rajaamaan tai kokonaan estämään hankekehitystä, vaikka ne perustuisivat puutteellisille selvityksille eivätkä aiheuttaisi korvausvelvollisuutta. Tämä johtaa harmaaseen suojeluun.

4 § - Kaavojen viranomaisneuvottelut

On paikallaan, että viranomaisneuvotteluista laaditaan muistio. Sen oikeudellinen merkitys jää kuitenkin epämääräiseksi, jos muistiossa esitetään hanketta koskevia vaatimuksia ilman varsinaista päätöksentekoa. **Tulisi välttää tilannetta, jossa hankkeelle asetettaisiin käytännössä velvoitteita viranomaisneuvottelun pöytäkirjaan kirjattujen puheenvuorojen kautta ja varsinaisen päätösprosessin selkeys ja ennakoitavuus näin kärsisi.**

6 § - Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä kaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutus

Kaavoitus ei saisi muodostua YVA-menettelyn laajennetuksi versioksi. Kaavoituksen tehtävä on maankäytön ohjaaminen, kun taas tarkasti määritelty ja selkeä YVA-menettely tulisi säilyä aina ensisijaisena hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin välineenä. Tämä jako on tärkeä säilyttää, jotta vältetään päällekkäinen työ ja prosessien tarpeeton pidentyminen. YVA kohdistuu aina hankkeeseen, kun taas kaava on aina yksittäisen kunnan tai maakunnan maankäytön ohjausväline. **YVAn ja kaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutuksen ei saa johtaa harkinnanvaraisuuden lisääntymiseen ja laajennettuun ympäristövaikutusten arviointiin eri kaavatasoilla**,

mikä olisi omiaan kasvattamaan työmäärää ja hidastamaan niin kaavoitusta kuin hankkeitakin.

Tulisi huomata, että **melkeinpä poikkeuksetta hankkeet tarkentuvat aina lupaprosessin aikana**. Vaikutusten arvioinnin riittävyyttä tulisi arvioida tapauskohtaisesti ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Mikäli jokainen muutos johtaa uusiin laajoihin selvityksiin ja YVA-asiakirjojen päivittämiseen, kasvaisivat sekä hankkeiden aikatauluriskit että kustannukset merkittävästi.

Bioenergia ry
Harri Laurikka
toimitusjohtaja

Lisätiedot: harri.laurikka@bioenergia.fi / 040 1630 465